

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen

6. kt./HBO/BICB- 9. kt./KIRT

Dep. sagsnr.: 121

Den 14. juli 2009

FVM 678

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs MON 88017 under Europa-Parlamentets og Rådet forordning (EF) nr. 1829/2003 (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Kommissionen har den 2. juli 2009 fremsendt forslag til beslutning om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs MON 88017 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen).

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 22. juli 2009.

I oktober 2005 indsendte Monsanto Europe S.A. en ansøgning om godkendelse af majs MON 88017 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO forordningen. Ansøger angiver, at majs MON 88017 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs MON 88017 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder eller er fremstillet af majs MON 88017.

En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

EFSA har i udtalelse af 6. maj 2009 konkluderet, at majs er lige så sikker at anvende som konventionelle majs. Der er ifølge EFSA ikke noget, der tyder på, at majs MON 88017 har negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser. DTU-Fødevareinstituttet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Instituttet har konkluderet, at majs ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder.

Regeringen agter på dette grundlag at stemme for forslaget.

Fødevarestyrelsen

6. kt./HBO/BICB- 9. kt./KIRT

Dep. sagsnr.: 121

Den 14. juli 2009

FVM 678

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Kommissionens beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret majs MON 88017 under Europa-Parlamentets og Rådet forordning (EF) nr. 1829/2003 (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

*Forslaget vedrører godkendelse af genetisk modificeret majs MON 88017 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde import og markedsføring af fødevarer, fødevaringredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af majs MON 88017, samt anvendelse af majs til anden industriel brug undtagen dyrkning. MON 88017 har fået indsat generne *cry3Bb1* og *cp4-epsps*, som udtrykker proteinerne *Cry3Bb1* og *CP4-EPSPS*, der beskytter majsplanten mod visse typer af skadelige billelarver (Coleoptera-arter) og ukrudtsmidler med glyfosat som aktivt stof. Ansøger angiver, at majs MON 88017 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Formålet med godkendelsen er at tillade import og markedsføring i EU af MON 88017-majs stammende fra dyrkning i tredjelande. Majs MON 88017 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.*

Baggrund

Kommissionen har den 2. juli 2009 fremsendt forslag til beslutning om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret majs MON 88017 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget behandles i en forskriftskomiteéprocedure i Den Stående Komité for Fødevarer og Dyresundhed (SCoFCAH). Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, udsteder Kommissionen beslutningen. Opnås der ikke kvalificeret flertal, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og underretter samtidig Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal vedtage forslaget uændret eller udtale sig imod det. Hvis der er et kvalificeret flertal imod forslaget,

skal Kommissionen behandle sagen på ny. Handler Rådet ikke inden en frist på højst tre måneder, kan Kommissionen udstede beslutningen.

Forslaget forventes sat til afstemning på mødet i den Stående Komité for Fødevarerkæden og Dyresundhed den 22. juli 2009.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelserne til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I oktober 2005 indsendte Monsanto Europe S.A. en ansøgning om godkendelse af majs MON 88017 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO forordningen.

Majs MON 88017 indeholder generne *cry3Bb1* og *cp4-epsps*, som udtrykker proteinerne Cry3Bb1 og CP4-EPSPS, der beskytter majsplanten mod visse typer af skadelige billelarver (coleoptera-arter). Ansøger angiver, at majs MON 88017 har bedre dyrkningsegenskaber end konventionel majs. Majs MON 88017 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener. Tilladelsen vil omfatte majsplanter fra MON 88017 samt krydsninger af MON 88017 med konventionelle ikke-genmodificerede majsplanter. Ansøgningen omfatter ikke dyrkning af majs i EU.

Den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majs MON 88017 adskiller sig ifølge ansøgningen ikke fra konventionel (ikke genmodificeret) majs. Udover dokumentation for den sundheds- og ernæringsmæssige kvalitet af majsplanterne, var ansøgningen i henhold til reglerne ledsaget af et forslag til miljømæssig overvågning.

Godkendelsens omfang

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder eller er fremstillet af majs MON 88017. Ifølge Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) udtalelse kan majsplanterne fra den genmodificerede majs anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle majsplanter, dvs. både som hele planter og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning af majsplanterne i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter uden, at dette kræver speciel godkendelse. Tilladelsen vil derfor omfatte majs MON 88017 samt majsplanter fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-genmodificerede majsplanter.

Markedsføringen af majs vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af majs MON 88017 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret majs” eller ”fremstillet af genetisk modificeret majs”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige majs-kerner af MON 88017. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Miljømæssig overvågning

Ifølge den miljømæssige overvågningsplan skal ansøgeren via de etablerede netværk af industri-organisationer sørge for, at der indsamles oplysninger om potentielle uønskede effekter af markedsføringen, at der tages passende forholdsregler for at forhindre spild af spiredygtige kerner m.v. i henhold til den generelle plan for miljømæssig overvågning af genmodificeret majs. Det påhviler ansøgeren at afrapportere herom til Kommissionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

En vedtagelse af forslaget vil være en forbedring af importvilkårene for majsbaseret foder og fødevarer. En manglende vedtagelse af forslaget kan således medføre handelsmæssige vanskeligheder. Såfremt der ikke gives tilladelse, vil der gælde en 0-tolerance for tilstedeværelse af MON 88017-majs i importerede produkter, hvilket kan vanskeliggøre import af majs fra tredjelande, hvor majs dyrkes.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af majs MON 88017 konkluderer EFSA i udtalelse af 6. maj 2009, at majs er lige så sikker at anvende som konventionelle majs. Der er ifølge EFSA ikke noget, der tyder på, at majs MON 88017

har negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

DTU-Fødevarerinstitutionen har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Institutionen har konkluderet, at majsene ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder, og at den ernæringsmæssigt set er ækvivalent med ikke-genmodificeret majs. Undersøgelser af de indsatte proteiner viser ingen lighed til kendte toksiner og allergener.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med EFSA's høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af EFSA's udtalelse, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevarerinstitutionen og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af majs MON 88017, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Høring

Sagen har været i høring via høringsportalen, ligesom sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalg (EU-underudvalget).

Landbrug & Fødevarer noterer sig, at EFSA i sin risikovurdering af 6. maj 2009 har konkluderet, at den pågældende majsline ikke adskiller sig fra konventionelle majssorter og dermed ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet. Landbrug & Fødevarer anbefaler på den baggrund, at Danmark stemmer for markedsføringstilladelsen, idet det samtidig skal understreges, at en forsinkelse af godkendelsen vil få betydelige konsekvenser for samhandelen blandt andet som følge af den gældende nultolerance overfor ikke godkendte GM-afgrøder.

Den Danske Dyrælægeforening anbefaler, at der træffes tilstrækkelige og nødvendige forholdsregler, så den importerede majs ikke utilsigtet anvendes som såsæd eller kan bringes til spiring, ved kun at tillade import af majs i form af forarbejdede GMO produkter som majsgrits eller majsmeal. Den Danske Dyrælægeforening mener, at spredning af GMO ukontrolleret kan skade den økologiske produktionsmetode.

DI Fødevarer noterer sig, at EFSA i sin risikovurdering af 6. maj 2009 har konkluderet, at den pågældende majsline ikke adskiller sig fra konventionelle majssorter og dermed ikke udgør nogen risiko for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet. DI Fødevarer opfordrer derfor til, at Danmark stemmer for markedsføringstilladelsen uden unødigt ophold, idet en langvarig godkendelsesproces kan få betydelige konsekvenser for samhandelen som følge af den gældende nultolerance overfor ikke godkendte GM-afgrøder.

De Samvirkende Købmænd (DSK) støtter forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO forordningen.

Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af majs MON 88017 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen. I forlængelse heraf skal ansøgningen om godkendelse af majs MON 88017 også ses i lyset af, at foderpriserne i EU i de seneste år er steget betydeligt med deraf negative konsekvenser for husdyrproduktionen. Regeringen er af den holdning, at muligheden for at importere genmodificeret majs og soja til EU bør udnyttes fuldt ud inden for EU's eksisterende lovgivninger. Regeringen kan således støtte forslaget.

Vedrørende høringsvaret fra Den Danske Dyrlægeforening er det et krav, at produkter, der indeholder spiringsdygtige kerner, skal mærkes med sætningen "ikke til dyrkning". Det er dog næppe sandsynligt, at de importerede majs-kerner vil blive anvendt til såsæd, da majs-kernerne vil være fra den såkaldte F2-generation, hvor sammensætningen af majsens gener er forskellige kernerne imellem. Hvis disse kerner anvendes som såsæd, vil planterne blive indbyrdes forskellige og samlet set give et ringere udbytte end de hybridsorter, de kommer fra.

Desuden vil de enkelte majs-sorter, som bliver udviklet fra MON88017-majsen, være tilpasset forskellige klimazoner. Udsåning af kerner fra en sådan blanding af majs-sorter vil bidrage yderligere til et forringet udbytte ved misbrug.

Endelig har majs-kerner en ringe overlevelsessevne i jorden, og optræder bl.a. som følge heraf kun sjældent som spildplanteukrudt under europæiske forhold. Spild af MON 88017-majs-kerner vurderes således ikke at ville udgøre noget problem.

Med hensyn til risikoen for spredning af majsen til skade for den økologiske produktionsmetode er det næppe sandsynligt, at der under eventuel transport vil blive spildt så mange genmodificerede majs-kerner, at den efterfølgende pollenspredning fra fremspirede majs-planter vil kunne resultere i et GMO-indhold i økologiske majs-marker, som overstiger 0,9 %-tærskelværdien for mærkning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke oplysninger om andre landes holdninger til forslaget.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.